

Wandelen in Gent

Robert Declerck

Colofon

Wandelen in Gent

© 2017 Odyssee Reisgidsen vof | www.odyssee-reisgidsen.nl

© 2017 Robert Declerck

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tweede, geactualiseerde druk 2017

Tekst: Robert Declerck

Serieredactie: Bartho Hendriksen en Leo Platvoet

Foto's: Lisa Marie Declerck tenzij anders vermeld

Kaart: UvA-Kaartenmakers | www.uva-kaartenmakers.nl

Omslag: naar een ontwerp van De Weijer Design | www.deweijerdesign.nl

Over de auteur

Robert Declerck studeerde chemie, maar schrijft vooral over toerisme, erfgoed, de Eerste Wereldoorlog en wetenschappen. Hij publiceert zowel boeken als artikelen voor kranten, tijdschriften en websites. De auteur is afkomstig van Limburg, maar woont al twintig jaar in Gent.

Odyssee Reisgidsen

Odyssee Reisgidsen levert zijn titels als paperback of als e-book. Paperbacks zijn verkrijgbaar bij de (reis)boekhandel in Nederland en Vlaanderen, via Bol.com of de Odyssee-website. De e-books zijn alleen verkrijgbaar via de Odyssee-website. Daarbij kan de reiziger zijn of haar eigen gids samenstellen.

Uiteraard proberen wij de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk te houden. Toch kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen.

Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Een * achter de naam van een restaurant betekent dat je meer informatie over het betreffende etablissement vindt onder het kopje 'Horeca onderweg: geproefd en goed bevonden' aan het einde van het betreffende hoofdstuk.

Volg Odyssee op Facebook, twitter en Instagram

www.odyssee-reisgidsen.nl | info@odyssee-reisgidsen.nl

Foto omslag paperback: Zicht op de Graslei

Foto titelpagina: Plotersgracht/Vrouwebroersstraat, twee sfeervolle straatjes

Foto pag. 5: Graffiti over het Lam Gods. Foto: H el ene Peeters-Saenen

ISBN 978-94-6123-037-9

Voorwoord

Gentenaars worden getypeerd als warm, authentiek, creatief en eigenwijs. Ze zijn ook fier op hun eigentijdse, bruisende stad met zijn schitterende verleden. Heb je als toerist een voorliefde voor kunst en cultuur of geschiedenis? Ben je een muziekliefhebber of proef je graag bier en zoetigheid? Je zal je vlug thuis voelen in Gent, terecht de gezelligste stad van Vlaanderen genoemd.

Gent koestert zijn historisch verleden. We beschikken over een groot aantal bezienswaardigheden op wandelafstand van elkaar. Het Gravensteen is een klassieker net als het Belfort met de draak als trotse bewaker van de stad of de Sint-Baafskathedraal met de 'Aanbidding van het Lam Gods' als mysterieuze blikvanger. Verdere trekpleisters zijn de Sint-Baafsabdij, de begijnhoven, het kunstenviertel met zijn prachtige musea, het Patershol of de zondagse bloemenmarkt op de Kouter.

Wat je overdag al beviel, zal je zo mogelijk nog meer bekoren na zonsondergang. Dankzij het ingenieuze lichtplan heb je Gent pas beleefd, als je de stad 's avonds verkend hebt. Dat de stad iets met licht heeft, bewijst het driejaarlijkse Lichtfestival in januari. Dan wordt Gent écht lichtjes fantastisch.

Naast een goed bewaarde historische stad zijn wij ten voeten uit een stad uit de 21ste eeuw, waar levendigheid en leefbaarheid voorop staan. Gentenaars maken van feesten een cultuur en van cultuur een feest. Er valt altijd wel iets te beleven onder de omstreken, maar internationaal bejubelde stadshal, in de theaters en concertzalen of op creatieve pop – up sites. Het is dan ook niet toevallig dat Gent door *The Guardian* begin 2015 op de eerste plaats werd gezet van een lijst met tien alternatieve citytripbestemmingen in Europa. Bij *Vagrants of The World Travel* luidt het dat Gent 'de mooiste stad van België' is. Maar er is meer, zo blijkt volgens een onderzoek van Stanford University dat Gent dé wandelstad is in België. De BBC klasseert de recent geopende stadsbibliotheek *De Krook* onder de tien mooiste nieuwe bibliotheken van Europa.

Er is ook altijd iets lekkers te proeven in Gent. Dankzij de vele hippe restaurants is onze stad uitgegroeid tot het paradijs voor foodies. Ongeacht je budget vind je er chef-koks die voor culinaire en creatieve hoogstandjes zorgen. Gent moet je niet alleen gezien hebben, maar ook beleefd en geproefd. Verken de wandelroutes in deze gids. Beleef Gent vanop het water of 's avonds bij aangepaste verlichting, ga eens fietsen in de Leie- en de Scheldeestreek. Treed buiten de platgelopen paden en ervaar dat Gent als een geliefde is, op wie je nooit uitgekeken geraakt.

Annelies Storms

Schepen (wethouder) van Cultuur, Toerisme en Evenementen

Tips

Uiteraard houdt Odyssee zich aanbevolen voor reacties van kritische lezers. Zijn er foutieve vermeldingen, wijzigingen in openingstijden, prijzen en dienstregelingen? Laat het ons weten! Of heb je tips over hotels, pensions, restaurants, campings en dergelijke? Ook dat horen we graag! Stuur een email naar: info@odysee-reisgidsen.nl

Inhoudsopgave

Gent verkennen

Veelzijdige, diverse en gezellige stad 7

Wandeling 1 | Zwerven door middeleeuws Gent

Middeleeuws Gent, een driedubbele moord in 1354 9

Wandeling 2 | Op zoek naar de bakermat van de stad

Twee abdijen aan de basis van het ontstaan van Gent 25

Wandeling 3 | Religieuze verscheidenheid

Tussen Holy Corner en Cultuurkapel 33

Wandeling 4 | Gent onder Duitse bezetting in de Eerste Wereldoorlog

Langs herinneringen aan de Grote Oorlog 42

Wandeling 5 | Op zoek naar de gestolen Rechtvaardige Rechters

Waar zijn de Rechtvaardige Rechters? 53

Wandeling 6 | In de voetsporen van Willem I

Willem I had een zwak voor Gent 67

Praktische informatie Gent 77

Kaders

De moordenaars van de Alijns 10

'Stenen' in Gent 12

De verdere geschiedenis van Het Huis van Alijn 15

Driemaal Manneke Pis in Gent 16

Vader en zoon op de Onthoofdingsbrug 17

De Lieve: vaarweg naar de Noordzee 19

Het Belfort 23

Gentse Feesten: vervangen de talloze feesten bij heiligennaamdagen 26

Waterzooi: kip of vis? 29

Met de tram naar Moskou 32

Ommetje langs Islam en Boeddhisme 34

Talloze gevelkapellen in Gent 38

Ingelandgat: hoe de Engelse koning de stad betrad 40

België en de Eerste Wereldoorlog 43

Gent, hoofdplaats van Etappegebied IV' 45

De Stadshal: omstreden, gelauwerd en bespot 49

Gentenaars en mosselen 51

Eerdere diefstallen 56

Kamiel Van Ongeval: vaak vermeld in verband met de diefstal 58

Is het gestolen paneel nog in de kathedraal? 65

Marie Schellinck, een Gentse soldate van Napoleon 69

Willem I en de Gentse Floraliën 73

Willem I en de Kouter 74

Belgische pralines met Griekse roots 75

©HélènePS

— Veelzijdige, diverse en gezellige stad

Ontmoeten is een belangrijke functie van de nieuwe stadsbibliotheek De Krook

De rijke geschiedenis, de veelheid aan monumenten, de gebeurtenissen die de stad overspoelden met bijzondere verhalen, de talloze mooie hoekjes, het uiterst gevarieerde horeca-aanbod... Dat alles tonen in slechts zes wandelingen dwingt noodgedwongen tot selectie. Gent heeft immers zoveel te bieden.

Gent is bovendien een gezellige stad, heerlijk om te bezoeken, maar ook om te blijven 'plakken'. Een zeer diverse stad is het ook, vol kleur en verscheidenheid, waar het aangenaam vertoeven is. Op een plein, op een terras, achter een caféraam, vanuit de tram, telkens weer toont deze stad haar talrijke gevarieerde facetten. Grijp ze en probeer ze vast te houden. Tot je weer terugkomt.

Elke wandeling wordt voorafgegaan door een beschrijving van de gebeurtenissen die de achtergrond vormen van die tocht door de stad. Via deze thematische wandelroutes ontdek je niet alleen de geschiedenis van de fiere en rebelse stad Gent, je wandelt ook langs leuke winkeltjes en restaurants, je doet allerhande schilderachtige plekjes aan, je treft monumenten uit heden en verleden, je proeft van vele culturen.

Je zal vaststellen dat een wandeling of een dagtrip lang niet voldoende zijn om Gent te ontdekken. Het selecteren van de 'aanbevolen adresjes' was een behoorlijke maar zeer aangename klus waar de auteur zich met graagte aan overgaf.

Een nog veel zwaardere taak, de verkenning van de honderden terrasjes die de stad telt, heb ik bewust slechts zeer gedeeltelijk uitgevoerd.

Tijdens iedere wandeling richten we ons specifiek op gebeurtenissen, gebouwen en restanten uit de betrokken periode. We schenken dan minder aandacht aan ander fraais, maar dat ontdek je dan weer tijdens een andere wandeling. Gent heeft zoveel te bieden!

Bezienswaardigheden in verband met het thema en het tijdvak van iedere wandeling staat in vet, terwijl de routebeschrijving en aanbevolen horecazaken worden aangeduid.

Hoe de startplaats van een wandeling bereiken?

Alle startplaatsen liggen in de voetgangerszone of net op de rand ervan.

- Ben je met de trein, dan neem je aan het Sint-Pietersstation tram 1 richting Evergem tot aan de halte Korenmarkt (in de Sint-Niklaasstraat). Alle startplaatsen liggen op wandelafstand.
- De auto parkeer je ofwel op een *Park & Ride* aan de stadsrand ofwel in een van de ondergrondse parkings in het centrum (Kouter, Ramen, Reep, Savaanstraat, Sint-Michiels, Sint-Pietersplein, Vrijdagmarkt en Zuid). Aan een *Park & Ride* neem je een tram naar de Korenmarkt (tramlijnen 1 of 4). De haltes waar je moet uitstappen bevinden zich op enkele tientallen meter van elkaar: achteraan in de Sint-Niklaasstraat of aan de zijgevel van de Sint-Niklaaskerk (Cataloniëstraat). De ondergrondse parkings zijn duidelijk bewegwijzerd en liggen op wandelafstand van de startplaatsen.

In Gent is sinds 1 april 2017 een *Circulatieplan* van kracht. Dit houdt onder meer in dat de binnenstad op tal van plaatsen verkeersvrij is. Meer ruimte en veiligheid voor de zwakke weggebruikers dus. Alle ondergrondse parkings blijven bereikbaar.

Gent Verlicht: prachtig wandelen 's avonds

Driejaarlijks (2018, 2021...) organiseert Gent einde januari-begin februari een **Lichtfestival** van internationale allure. Maar ook alle andere dagen van het jaar kun je al wandelend prachtig verlichte locaties ontdekken. Een uitgekiend Lichtplan zorgt dagelijks tot middernacht voor een sfeervolle verlichting van monumenten, straten en pleinen met behulp van de zuinigste verlichtingstechnologie (LED).

Op de website van de stad Gent (<https://stad.gent>) vind je onder het trefwoord *Ghent Light Plan* een lijst van de locaties die op dergelijke wijze verlicht zijn samen met een plannetje voor een feeëriek wandeling door Gent. Tal van locaties die je overdag aandoet tijdens de wandelingen uit deze gids bekijk je 's avonds opnieuw bij 'een ander licht'. Ik voeg er graag aan toe dat Gent sowieso een veilige stad is, terwijl deze fraaie verlichting het veiligheidsgevoel nog versterkt.

Middeleeuws Gent, een driedubbele moord in 1354

De moord op de broers Alijn leidde tot de oprichting van wat nu het 'Huis van Alijn' is

Hoe een meervoudige moord resulteerde in een museum voor volkskunde. Volgens de legende werd Hendrik Alijn vermoord door Simoen Rijm. Beiden waren verliefd op Godelieve, wiens vader een belangrijke rol speelde bij de Gentse wevers. Zij verkoos de armere Hendrik boven de rijkere Simoen. Na de moord op haar geliefde vestigde Godelieve zich in het Begijnhof. Het ware verhaal is evenwel minder romantisch, maar beslist boeiender.

Vroeg in het jaar 1354 werd Hendrik Alijn op klaarlichte dag neergestoken met een dolk bij het verlaten van de Sint-Janskerk (de huidige Sint-Baafskathedraal) door Simoen en Goswijn Rijm en een achttal van hun aanhangers. Hendriks broer Zeger en zijn dienstknecht gingen achter de moordenaars aan, maar werden op hun beurt neergestoken. Zij overleden enkele dagen later. De omstandigheden van de moorden werden verzwaard doordat ze op kerkelijk domein gebeurden en doordat Hendrik Alijn schepen (wethouder) van de stad was.

Sommigen gaan ervan uit dat het de rivaliteit tussen wevers en volders de diepere oorzaak was voor de drievoudige moord. Noch de moordenaars noch de slachtoffers behoorden evenwel tot deze beroepsgroepen. De ware beweegreden zou schuilen in het conflict tussen de aanhangers van Artevelde en die van graaf Lodewijk van Male. Tijdens een discussie het jaar voordien zou Hendrik Alijn 'smadelijke woorden' uitgesproken hebben ten opzichte van Simoen en Goswijn Rim, waardoor er 'wanconste en onvriendscepe' was ontstaan tussen beide families.